

J 575. B.

idbach & Ekström

Biblioth. Lund.

1801.

Dissertatio

De

BIBLIOTHECÆ LUNDENSIS
INITIIS, ET PRÆCIPUIS INCREMENTIS
USQUE AD ANNUM MDCCXXIX,

Quam

Consent. Ampliff. Facult. Philosoph.

PRÆSIDE

ANDR. LIDBECK,

Acad. Carol. BIBLIOTHECARIO,

Soc. Physiogr. Lund, & Litt. Scand. Hafn. Membro,

pro GRADU

offert

PETRUS EKSTRÖMER,

Wermelandus.

Die xxx Maji A. MDCCCL.

LUNDÆ,

Typis BERLINGIANIS.

§. I.

Academia Lundenfis, quæ Carolinæ nomine insignitur, die 28 Januarii An. 1668 inaugurata fuit. Laborabat tunc bene multarum rerum inopia, neque futuri splendoris magnam spem præbebat. Ut reliquæ prætermittamus, una solummodo hoc tempore ei domus erat, eaque angusta, quæ nunc palestræ locus est, hortus botanicus nullus, nullum cujusquam generis museum, & id quod Patribus academicis maximo dolori, forsitan etiam pudori fuit, nulla Bibliotheca. Cum autem fiducia esset tantæ inopiæ quam primum levandæ, inde ab Academiæ initio Christophoro Rostio, Medicinæ Practicæ Professore, injunctum fuit, ut Bibliothecarii munere simul perfunderetur. Mirabilis videtur, eum propter hanc sibi demandatam functionem jam An. 1669 stipendium petiisse. Hæc vero petitio (ni valde fallimur) minus successit, idque eo æquiori jure, quod Rostius munus istud ante deposuerat, quam ulla comparata esset librorum collectio a). — Bibliothecam eamque solam, quæ tunc Lundæ erat, possidebat Capitulum Lundense b). Hæc autem exigua fuit, & tandem, Capitulo ex toto abrogato ejusdemque Jurisdictione An. 1671 sublata c), in Academiæ ditionem venit, nostræque Bibliothecæ fundamentum haberi potest.

a) Protoc. Conf. Acad. d. 3 Dec. 1673, d. 12 Dec. 1673.

b) Protoc. Conf. Acad. d. 3 Dec. 1673.

c) Litt. Reg. d. 21 Dec. 1671.

potest. — Huic vero fundamento nulla vel saltem admodum parva moles primis annis fuit superstructa; neque hoc admirationem habet, cum nulli Bibliothecæ statuti essent reditus, & quæ gerendarum rerum nervus est, pecunia non solum Bibliothecæ, sed toti etiam Academiæ deesset. Anno 1669 quingenti Thaleri monetæ argenteæ ad libros comparandos assignati quidem sunt; verum hi inter Professores fuerunt distributi, ut Quæstor Schwartz aperte testatur, quæ sinceritas gravem in eum iram movisse videtur d).

Danis An. 1676 impetum, in Scaniam molientibus, Academiæ supellex libraria, quæ nata erat valde parva & lentissime creverat, una cum Protocollis, Regiis diplomatis, & aliis, quæ maximi pretii habebantur, Malmogiam est translata, ubi aliquot annos ab hostibus illasa mansit. Funestissimo hoc bello An. 1679 finito, aliquamdiu deliberatum est, utrum satius esset Lyceum Carolinum restituere, an Gymnasium illustre Lundæ condere e). Vicit autem prior sententia; atque An. 1682 Academia Lundensis, confirmatis pristinis juribus & privilegiis, restaurata est. Die 3 Julii 1682 prima, post aversum hoc periculum, magistratus academici mutatio fuit, primumque concilium academicum, tribus tantummodo Professoribus presentibus Martino Nordeman, Christiano Papke, & Andrea Stobzo

d) Protoc. d. 24 Febr. 1669, d. 31 Jan. 1674.

e) Decret. Reg. d. 14 Dec. 1682.

6

bæo f). In tanta Patrum paucitate nihilo minus de rebus academicis maximi momenti consultum est; & quæstione de Bibliothecarii munere oborta, id in se suscepit Andreas Stobæus, Eloqu. & Poës. Prof. Hoc vero ejus officium, ut molestum non fuit, ita neque diutinum; subsequente enim anno cura Bibliothecæ Lundensis ad Laurentium Norrmannum nuper constitutum L. L. O. O. & Græcæ Professore, Holmiæ tum morantem, a Regia Majestate delata est, cui jussum fuit, ut magnam illam Bibliothecam ex heredibus Senatoris Gripenhjelm coëmptam, qua Rex Academiam nostram donaverat, secum huc transporteret g). Cum autem Norrmannus An. 1684 Lundensem professionem cum Upsaliensi commutaverit, mandatum istud exsequi ei non licuit.

Haftenus Bibliothecæ inspectio, utpote minime negotiosa, uni ex Professoribus fuit commissa. Postquam vero Rex Gripenhjelmiana Bibliotheca Academiam ditandi mentem declaraverat, peculiare Bibliothecarii munus institutum est, & Zachariæ Hult, nobilitato Liljensträhle, traditum h). Hic magis in libris conquirendis, quam disponendis primam suam operam posuit: bis Holmiam profectus est, Annis 1684 & 1685 i), de supra dicto Regis dono acturus, quod tandem An. 1686 tempore autumnali Lundam fuit transvectum k). Hoc do-

f) Prot. d. 3 Jul. 1682.

g) Litt. Regiæ d. 22 Martii 1683.

h) Cfr. Litt. Canc. d. 31 Maji 1740.

i) Biblioth. Docum. N. 8.

k) Bibl. Doc. N. 20.

donum largum admodum fuisse, librorum copia & pretio insigne, paullo post paucis docere, gratum erit officium.

Anno proxime sequente libri, quos Christ. Rostius Med. Professor & Arch. Honor. reliquit, Academiæ cesserunt, cui jam aliquot ante annis erant desponsi. Donatore mortuo, de exigendo legato quæstio in Consistorio mota est. Rostii heredes initio legatum improbasse, probabile est; sed quos constat postea, conciliatore Professore A. Vetterham nobil. Riddermarck, mentem mutasse, & defuncti donationem sua quaque auctoritate confirmasse 1).

Eodem Anno (1687) prima illa librorum collectio, quæ Malmogix sub bello adservata fuerat, quæque Bibliothecæ Antiquæ nomen in catalogis olim obtinuit, perconsita est a Zach. Hult, ejusque Amanuensi Johanne Sundio, atque in classes secundum Facultates academicas distributa. Perquam autem mirum videtur, istam ad hoc usque tempus neglectam fuisse, nec in ordinem redactam, sed partim in Consistorio, partim in sacello quodam Templi Cathedralis repositam, quo quidem modo parum certe usui fuit.

§. II.

Ex iis, quæ attulimus, colligitur, Bibliothecam academicam An. 1687 tres præcipuas partes complexam esse, libros ad Bibliothecam antiquam

per.

1) Protec. d. 3 Dec. 1687.

pertinentes, libros Gripenhjelmianos a Rege donatos, & Rostianos. Quoniam vero sedecim prius intercesserunt anni, quam memoratu aliquod dignum incrementum accederet, de singulis his partibus mentionem jam facere opportunum videbitur.

Bibliotheca antiqua maximam partem Capituli Lundensis fuit; eamque a viris sanctæ litteraturæ deditis fuisse paratam, manifeste apparet: 186 enim Volumina theologici fuerunt argumenti, 9 tantum medici, 53 juridici, & 123 historici ac philosophici, quæ, si summam facimus, numerum efficient 371. Si libros non tam expendimus quam numeramus, exigua hæc fuit Bibliotheca, sed illorum pretio & raritate quodammodo eminuit. Plerique in folio fuerunt, supra triginta sæculo XV sive typographico impressi m), ceterique tantum non

- m) Cum omnes, quos Bibliotheca antiqua continuit, libros recensere hujus opellæ limites vetent, eos potissimum commemorare libet, qui sæculo, quo ars typographica inventa est, editi prima ejus artis initia & rudimenta referunt. Sunt vero sequentes: Fasciculus Temporum (*Joh. Volderar?*) Ultrajecti 1480, F. *Justiniani* Pandectarum Opus, Norimb. 1482, F. Repertorium sive Tabula notabilium quæstionum articulorum, Norimb. 1485, Fol. Casus breves Decretalium Sexti & Clementinarum (*Francisci Accursii*) Argentor. 1485, F. *Nicolai de Tudeschis*, Archiepisc. Panormitani, vulgo Abbatis Siculi Lectura in libros Decretalium, Norimb. 1485 & 1486, F. *Bernardi Parmensis* J. U. D. ac Mirifici Glosatoris Casus longi super Decretales.

non omnes sæculo XVI, unde multos ex iis jam esse rarissimos, facile quisque colligit. Hæc vero librorum ætas insimul documento est, Canonicos

b

de

Argentor. 1488, Fol. min. Codex *Justiniani* Imperatoris repetitæ prælectionis cum glossa Norimb. 1488, F. *Augustinus* de Civitate Dei cum commento (Thom. de Valois & Nic. Triveth) Basil. 1489, F. *Augustinus* de Trinitate. Basil. 1489, F. Speculum Exemplorum omnibus criticis salubriter inspiciendum ut exemplis discant disciplinam. Argent. 1490, F. Digestum Infortiatum. Vener. 1490, F. Tractatus varii Juris, quorum primus est Libellus dans modum legendi abbreviaturas in utroque jure. Argent. 1490, F. Vocabularius utriusque Juris. Argent. 1490, F. Digestum vetus opus totius juris civilis utilissimum Vener. 1491, F. Supplementum Chronicharum. Vener. 1492, F. *Bartholomæus Anglicus* de proprietatibus rerum, Norimb. 1492, F. Passionale Sanctorum, alias Lombardica Historia, Basil. 1493, F. Decretales *Gregorii IX* cum summariis suis & textuum ac etiam rubricarum continuacionibus (per Hieronym. Clarium J. U. D.) Vener. 1494, F. Consilia, quæstiones, & tractatus *Bartoli* cum additionibus novis. Vener. 1495, F. *Guidonis de Bayso* Rosarium Decretorum, Vener. 1495, F. Sermones *Parati* de Tempore & de sanctis, Norimb. 1496, F. Decretum (*Gratiani*) de tortis (cum apparatu Bartholom. Brixienfis). Vener. 1496, F. *S. Antonini* Archiepisc. Flor. Summa de casibus conscientie 2, 3, 4 Part. Argentor. 1496, F. Casus longi Sexti & Clementinarum, Argent. 1496, F. Margarita decreti seu tabula Martiniana decreti, Arg. 1499, F. *S. Bonaventuræ* disputata in primum librum Sententiarum, Norimb. 1499, F.

de propagandis studiis non maxime fuisse sollicitos; eorumque in litteras amorem temporis successu decrevisse magis, quam increvisse. In syllabo hujus Bibliothecæ, qui adhuc nitidus superest, agmen ducunt 66 Volumina in folio varia Patrum Ecclesiæ opera continentia, quorum editiones fere cunctæ ad classem antiquiorum referendæ sunt. Inter antiquissimas vero atque adnotatu dignissimas censendæ sunt editiones Librorum Augustini de Trinitate & Civitate Dei, quæ An. 1489 Basileæ prodierunt. Codices manuscripti numero fuerunt 15, quos inter præcipuum tenet locum manuscriptum membraceum in 4:o a laudatissimis viris Lagerbring & Langebeck in lucem editum, nomineque Necrologii Lundenfis celebratum.

Gripenhjelmiana Bibliotheca, qua Carolus XI Academiam beavit, non minus quam 1515 volumina in folio, 1727 in 4:o, 2094 in 8:o, & 521 in 12:o & 16:o continebat. Pretiosum itaque hoc donum, vereque regium fuit, quod seri nepotes gravissima mente recolent. Hic librorum thesaurus fuit quondam Senatoris Regii, Liberi Baronis Edmundi Gripenhjelm, de cujus doctrina, quæ edidit, scri-

Bartolus de Saxoferrato super prima & secunda digesti veteris, Venet. 1499, F. *Bartolus de Saxoferrato* super prima & secunda Infortiani, Venet. 1499 & 1500, F. *Bartolus de Saxoferrato* super prima & secunda digesti novi, Venet. 1499, F. *Bartolus de Saxoferrato* super prima & secunda codicis, Venet. 1499, F.

scripta latina & svecana satis testantur. Heredes illius Bibliothecam (quo pretio non constat) Regi vendiderunt, quæ diu, qualis tradita fuit, apud nos mansit, in subsequentes haud aptissimas classes distributa, in libros scilicet Theologicos 87, Medicos 476, Juridicos 370, Mathematicos 416, Philologicos & Philosophicos 1297, Historicos 809, Hispanicos 99, Italicos 293, Gallicos 409, Germanicos 493, Svecanos, Danicos, & Hollandos 79; quibus accesserunt 121 libri in quorundam deperditorum locum ab heredibus substituti, 31 pro deperditis false habiti, & 91, qui, in indice omnium primo præteriti, ad nos tamen pervenerunt. In tanta librorum copia libros fuisse præstantissimos, quis est, qui dubitet; juvabit tamen nonnullos ex iis, qui rarissimi & maxime spectabiles fuerunt, grato animo enumerare n).

b 2

Bi-

- n) Antiquitate, raritate, vel propria dignitate & pretio maxime conspicui sunt: *C. Julii Cæsaris* Commentariorum libri qui extant, ex recognitione Joannis Andree Episc. Aleriens. Romæ 1469, F. *S. Augustini* de Civitate Dei Libri XXII. Vener. 1470, F. *T. Livii* Historiarum Libri, Vener. 1470, F. *Prisciani* de arte Grammatica Libri XVI, Vener. 1470, F. *P. Ovidii Nasonis* Opera ex recognitione Joh. Andree, Romæ, 1471, F. *M. Acii Plauti* Comediæ ex recensione Georgii (Merulæ) Alexandrini, Vener. 1472, F. *Caji Plinii* Secundi Historiæ Naturalis Libri XXXVII. ex emendatione Philippi Bergaldi, Parmæ, 1476, F. *Pomponii Melæ* Cosmographi Geographia: Prisciani quoque ex Dionysio Thessalonicensi de situ orbis interpretatio, Ve-

Bibliotheca Rostiana 486 Voluminibus constabat, quorum 47 fuerunt in folio, 111 in 4:o, 230 in 8:o, 86 in 12:o & 12 in 16:o. Præter 55 cetera omnia sæculo XVII typis sunt expressa, et.

net. 1482, 4:o. *Aurelii Cornelii Celsi* medicinæ libri, Venet. 1493, F. *L. Vitruvii Pollionis* de Architectura Libri decem, Florent. 1496, F. Veteres de re militari scriptores, scilicet *Frontinus*, *Vegetius*, *Ælianus* & *Mollæstus* ex recensione Philippi Beroaldi, Bonon. 1496, F. *Cleonide* Harmonicum introductorium. *L. Vitruvii Pollionis* de Architectura libri decem. *Sexti Julii Frontini* de Aquæductibus liber unus. *Angeli Policiani* opusculum quod Panepistemon inscribitur. Ejusdem Policiani in priora analytica prælectio, Venet. 1497, F. *Agrippæ, Henr. Corn.*, de Oculta Philosophia liber, 1533, Fol. Saken van Staet en Oorlogh beschreven door d'Heer *Licume von Aitzema*, VI Tom. Ins Gravenhaghe, 1669—1672, F. *Apiani, Petri, & Amantii, Barth.* Inscriptiones sacrosanctæ vetustatis, non illæ quidem Romani, sed totius fere orbis. Ingolst. 1534, F. *Asterii, Justii*, Examen Comitiorum Ratisbonensium, sive de nupera electione novissimi Regis Romanorum, Ferdinandi III Acta, Rescripta &c. Hanoviz, 1637, 4:o. *d'Aubigne, Agripp*, Histoire Universelle depuis l'an 1550 jusqu'en 1610, 3 Tomes, à la Maille 1616, 1618, 1620, F. *Balei, Job.* Scriptor. Illustr. majoris Britanniz Catalogus, Basil. 1557, F. Biblia Polyglotta Antwerpensis, Antwerp. 1569 &c. F. *Blaeu, Guiliel. & Joan.*, Theatrum Orbis Terrarum, VI Tomi, Amsterdami 1640, F. *Blaeu, Joan.* Tabulæ Geographicae, F. *Brentii, Job.* Opera, VIII Tomi, Tub. 1576—1590, F. *Campanellæ, Thom.*, Atheismus

arque adeo, cum donarentur, novitate sua se commendabant. Medice plurima fuerunt, id quod facile creditur, cum pristini possessoris muneris studii-

triumpharus, Romæ 1631, 4:o. *Carafa, Carol.*, Commentaria de Germania Sacra restaurata sub Gregorio XV & Urbano VIII. Col. 1639, 8:o. *Chemnitz, Bogisl. Phil. von*, Historia Belli Sveco-Germanici, Vol. 1:umum. Stetin 1648, F. *du Chesne, Andr. & Franc.* Historiæ Francorum Scriptores Coxtanei, Tom. 3, 4, & 5. Paris. 1641, F. *du Chesne, Andr.* Normannorum Historiæ Scriptores Antiqui, Paris. 1619, F. Les Antiquités & Recherches de la Grandeur & Majesté des Rois de France, (*Andr. du Chesne*) Paris, 1609, 8:o. *Cypræi, Joh. Adolph.*, Annales Episcoporum Slesvicensium, Colon. 1634, 8:o. *Dürer, Albertus* de Urbibus, Arcibus, Castellisque condendis ac muniendis, Paris, 1535, F. *Ederi, Georg.*, Evangelische Inquisition, Dilling. 1573, 4:o. *Emmii, Ubb.*, Historia Rerum Frisicarum, Lugd. 1616, F. *Emmii, Ubb.*, opus Chronologicum, Gron. 1619, F. *Ferretti, Jul.* de re & disciplina militari, aureus tractatus, Venet. 1575, F. *Fludd, Roberti*, Historia Macrocosmi ac Microcosmi, Tomi duo. Oppenh. 1617. 1619, F. *Gambarelli, Augusti*, Oppositorum Liber, Mediol. 1606, 4:o. *Gruteri, Junii*, Thesaurus criticus, Tomi VII. 1602 — 1612, 1634, 8:o. *Henninges, Hieron.* Genealogiæ Imperatorum, Regum, Principum electorum &c. Ulyssæz 1587, F. *Hederici, Bernb.*, Chronic. Sverinense, Rost. 1598, 4:o. *Hoppenrod, And.*, Strambuch, Strasb. 1570, F. *Hortleders, Frederich*, der Römischen Kayser- und Königl. Majestäten, auch des Heil. Römischen Reichs Geistlicher und Weltlicher Stände, Chur-Fürsten, Grafen &c. Handlungen &c. Frankfurt a. M. 1617, F. *Kbunrath, Henr.*

dūque genus in mentem revocamus; fidemque faciet subnexus hic librorum in folio index o).

Ma

Lips., Amphitheatrum Sapiētiæ æternæ, Hanov. 1609, F. *Lindenbergii, Petri*, Chronicon Rostochienſe, Roſtoch. 1596, 4.º. *Lindembrogii, Frid.*, Codex Legum antiquarum variarum Germaniæ Gentium, Francof. 1613, F. *Marcelli, Chriſt.*, Sacrarum Ceremoniarum ſive Rituum Eccleſiaſticorum S. Rom. Eccleſiæ Libri III, Venet. 1582, 4.º. *Mersenni, Marini*, Quæſtiones in geneſin, Paris, 1623, F. *Mexia, Pedro*, Silva de varia Lection &c. En Amberes 1603, 8.º. *Muffati, Alberti*, Hiſtoria Auguſta Henrici VII, & alia, quæ exiunt, opera, Venet. 1636, F. *Okolſki, Simonis*, Orbis Polonus &c. Tom. 3. Cracov. 1641. F. *Pantaleonis, Henrici*, Proſopographia Heroum, Baſil. 1565, F. *Patavinii, Marſilii*, Deſenſor Pacis &c. 1522, F. *Patricii, Franc.*, Nova de Univerſis Philoſophia, Venet. 1593, F. *Pontani, Job. Iſ.*, Rerum & Urbis Amſtelodamēſis Hiſtoria, Amſt. 1611, F. *Rainoldi, Joh. Angli*, Cenſura Librorum Apocryphorum, Tomi 2, Oppenh. 1611, 4.º. *Reineccii, Reineri*, Syntagma Heroicum, Tomi 3, Helmſt. 1594, F. *Sanderi, Ant.*, Flan-dria illuſtrata, Tomi 2, Colon. 1641 — 1644, F. *Sorel, M. C.*, La Science Univerſelle contenant la ſcience des Chofes Corporelles, Tomi 2, Paris, 1637, 4.º.

- o) Librorum Roſſianorum in folio Index. *Horſtii, Job. Dan.*, Pharmacopœa galeno-chemica catholica, Francof. 1651. *Cortefii, Job. Bapt.*, Præctiæ Medicinæ Partes tres, Meſſanæ, 1635. *Bohl, Sam.*, Grammatica Hebræa, Roſt. 1638. *Gerſchovii, Jac.*, Trophæum Europæum, Gryphisw. 1624, *Forſſeri, Job.*, Diſſionarium Hebraicum, Baſil. 1557. *Winſtrupii, Pec.*,

Magno igitur librorum numero Academia Lundensis jam gaudebat; sed deerat idoneum & satis amplum domicilium, quapropter maxima eorum pars, Bibliotheca scilicet Gripenhjelmiana, per aliquot annos in cistis in templo Cathedrali condita

Lie-

Pandect. Sacer. Tom. 1. Lond. Sc. 1666. *Agricolæ, Georg.*, Bergverck-Buck, Basel 1621. *Holtzemii, Pet.*, Pharmacopœia, Colon. 1627. *Matth. Maximiliani a Parafin*, Pars 1^a Oratorum & Poëmatum, Malmog. 1660. *Claudini Jul. Cas.*, Empyricæ Rationalis Tom. 1 & 2, Bonon. 1653. *Foresti, Pet.*, Opera omnia, Francf. 1634. *Zacuti Lusitani*, Operum T. 1 & 2. Lugd. 1649. *Heimont. Job. Bapt.*, Opera, Lugd. 1655. *Galenî, Claud.*, Opera, Tomi 3, Venet. 1625. *Spiegelii, Air.*, Opera, Amstel, 1645. Epitome Operum Galeni, Basil. 1571. *Matthioli, Pet. Andr.*, Kreutterbuch, Francf. 1611. *Scholtzii, Laur.*, Consilia Medicin. Hanov. 1610. *Hippocratis* Opera, Francf. 1624. *Schenckii, Georg.*, Observat. Medic. Lugd. 1644. Principes Medicæ Artis post Hippocratem & Galenum Græci latinitate donati ex Editione *H. Stephani*, 1567. *Fesii, Anut.*, Oeconomia Hippocratis, Francf. 1588. *Laurentii, Andr.*, Historia Anatomica corporis humani, Francf. 1600. *Lacune, Andr.*, Epitome Operum Galeni, Argent. 1604. *Platinae* Viæ Pontificum, Colon. 1568. *Panpini (Onuphr.)* Interpretatio vocum Ecclesiasticarum. *Fabricii, Wilhelm.*, Opera Medico-Chirurgica, Francf. 1646. *Severinus, Marc. Aur.*, de efficaci Medicina, Francf. 1645. *Fabri, Bas.*, Thesaurus, Francf. 1646. *Capivaccii, Hieron.*, Opera, Venet. 1617. *Scapulae, Job.*, Lexicon Græco Lat. Basil. 1605. *Dictionarium Græco-Lat. Variorum*, Basil. 1584. *Hem-*

Litterarum cultoribus nihil vel parum profuit p). Verum immortalia sua erga nos beneficia Carolus XI cumulavit, cum Palatium Winstropianum, reductione vindicatum, Academiae largiretur. In isto palatio An. 1690 q) adornatum est conclave, idem quod nunc Bibliothecae nostrae primum est, in quo libri omnes, quorum plerique tam diu latuerunt, aspectui & usui publico dati fuerunt. — Pleni autem & accurati indices non ante An. 1695 confecti sunt r). Itaque 27 anni post inaugurationem fuerunt elapsi, priusquam apud nos exstiterit ordinata, neque nomine Academiae indigna Bibliotheca.

§. III.

mingii, Nic., Comm. in Epistolas Pauli, Argentor. 1586. *Silvatici, Joh. Bened.*, Consilia & responsa medicinalia, Genev. 1662. *Lutheri, Murt.*, Postillae Majores, Francf. 1617. *Winckelmanni, Christ.*, Tabulae Instituti. Medicinae, Viteb. 1635. *Sculteti, Joh.* Armamentarium Chirurgicum, Ulmae 1655. Pharmacopaea Augustuna, August. 1646. *Martiani, Prosp.*, Hippocrates, Venet. 1652. *Fabricii, Georg. Andr.*, Thesaurus Philosophicus, Brunsv. 1624. *Uffenbach, Petri*, Arizney-Spiegel, Francf. 1601. *Plempii, Vopisc. Fort.*, Fundamenta Medicinae, Louan. 1644. *Helvici, Christ.*, Theatrum Historicum, Marp. 1629.

p) Bibl. Doc. N. 20.

q) Bibl. Doc. N. 13.

r) Bibl. Doc. N. 20.

§. III.

Ab An. 1687 ad 1703 nullo, quantum exquirere posuimus, memorabili augmento Bibliotheca ditata est s). Hoc autem anno Censor Librorum

c

Re.

- s) Silentio non est prætereundum, fixos redditus Bibliothecæ esse assignatos die 17 Jun. An. 1698. Decretum regium, cui tantum beneficii debemus, in lucem proferre a re non videbitur alienum.

Kongl. Maj:ts nådiga Resolution uppå det Memorial, som Dets Troman Råd och Cantzlie-Råd, samt Lunds Academiæ Cantzler, Välborne Herr Grefve Nils Gyldenstolpe underdånigst har inlämnat, angående Bibliotheket vid bemålte Academia. Gifven Stockholm d. 17 Junii 1698.

§. 1.

Såsom Kongl. Rådet och Academiæ Cantzleren underdånigst tillkännagifver, huru som ifrån begynnelsen inga medel varit anslagne till bemålte Bibliothekes vidnagthållande, på samma sätt som sker vid andre Academier uti Riket, där dock då, enär Bibliotheket till Lund nederfördes, årskillige sköna böcker oinbundne blifvit ditbragte, hvilka i brist af medel sedermera icke hafva kunnat inbindas; varandes desutom uti Constitutionerna påbudet at Bibliotheket årligen med flue böcker skall förökas, som tid efter annan på årskilliga orter af lärde män blifva uplagde, och för en Academisk Societet kunna skattas omistelige, hvilket för ofvanbemålte hinder skull alt hit intil år kommer at studsa, föreflätandes Kongl. Rådet och Academie Cantzleren för

Regius, olim L. L. O. O. Professor Upsalienfis Per-
ringer Liljeblad libros 80 impressos atque 17 ma-
nu

thenskuft underdånigst, om icke bemänte Bibliothecque,
på följande sätt, utan Statens gravation, må stå at un-
derhjälpas: nemligen at årligen till nödiga böckers in-
köp, anslås Två hundra Daler S:mt, hvilka, dels kun-
na tagas af Stipendii medlens öfverskätt, dels af den
Tiondestådan; som hvar fjunde År faller af Kyrko-
Tionden i Skåne, och Kgl. Maj: Academien allaredan
för detta till slikt ufus har förlånt, hvar till kunde lög-
gas Academiens Tomtören och jordskylder tillika med
den andelen som efter Högstsalig hans Kongl. Maj:ts
Högtårade Herr Faders nådiga Resolution d. 6 Nov.
1693, af Domkyrkans medel i Lund, bör utgifvas till
Theologiska böckers anskaffande, jämte det at et Exem-
plar af allt hvad här i Riket tryckes, blifver beordradt
at lefvereras till Academien i Lund, äfvensom det sker
till Academien i Upsala: Afstå vill Kgl. Maj: sig där-
öfver i nåder hafva förklarar; det är fuller Kgl. Maj: i
i nåder tilfreds, at utaf ofvanbemänte först föreslagne
Medel årligen Två hundra Daler S:mt måge anslås
till Böckers inköp; dock som Kgl. Maj: nyligen har
låtit affatta en Stat öfver Stipendii medlen, hvar till de
samma skola användas, villjandes att strikte därvid skall
förblifva; Ty tillåtes allenast härmed, på den handel-
sen, at något af bemänte medel skulle öfverskjuta de
Ufus, hvar till de i Staten äro anordnade, det samma
öfverskätt då må tagas till Bibliothecquet. Sammåledes
bör med de öfrige anslagne medlen, såsom Tionde Stå-
dan, Academiæ Tomtören och jordskylder, samt den an-
del som af Lunds Domkyrko-medel årligen bör utgif-
ras till Theologiska böckers anskaffande, noga obser-
veras, at där af först de utgifter blifva betalte, som Sta-

nu exaratos Academia vendidit, qui pretio 500
c 2 Thal.

ten, och andra därpå utfärdade Kgl. Förrordningar innehålla, och sedan tagas af öfverstkåter förhemälte 200 Rdlr Smr, för hvilken summa ärligen bör göras redo och räkning hvattill den värlighen upgår och användes; såändes Kgl. Majr för det öfriga afgå Dels nådiga befälning, till Cantzlie Collegium, at der samma skall ställa behöriga ordres, det et exemplar af allt hvad som här i Riker tryckes till Lunds Academie skall varda lefvereradt.

§. 2.

Anbelangandes Kgl. Rådets och Academiæ Cantzlerens underdåniga ansökning at den Kgl. Resolutionen, som d. 2 Julii 1692 är vorden meddelat Academien i Upsala, angående viss afgift som alla Academici vid de därutinnan nämnde tillfällen böra aflägga til Bibliothequets conservation, i lika måtto må blifva extenderad till Academien i Lund, samt at de, som till något Ministerium Ecclesiasticum befordras, efter Consistorii skäliga ompröfvan jänvål måge årlägga en drågelig penning till Bibliothequets understöd; så vill Kgl. Majr därtill i nåder hafva samtyckt och beviljat, förordnandes härmed nådigst at hvar och en, som först kommer at tilltråda någon charge vid Academien i Lund, skall lefverera till Bibliotheket en bok eller des värde i penningar, nemligen 1:o en Professor in qualibet facultate, Bibliothecarier och Råntemästare som njuta enahanda lön, gifva anringen en god bok af 4 Rdlr, eller des värde i pennigar, Secreterare, Adjuncti Facultatum och Språkmästare en bok af 2 Rdlr, eller des värde, 2:o De som först ankomma och antagas in Societatem Aca-

Thal. argent. coëmti An. 1704 huc translati sunt t). In libris manuscriptis fuerunt Alcoranus miræ elegantix atque nitoris, aliaque non contemnenda doctrinæ orientalis specimina: quin etiam in tota hac collectione unicum tantum scriptum fuit, a litteratura orientali alienum, nempe Servii commentarius in Virgilium, pulchro charactere scriptus, atque Ragusii (id quod ex annotatione ad calcem patet) An. 1455 emtus. — Ex libris defuncti Chliarchi Meck 900, & qui superant, eodem hoc anno 1100 Thal. argenteis mercati sunt u). Isti, ut cataloga-

demicam, neml. Grefvar och Friherrar för hvarje person 2 R.dlr, Adelsmän och de som njuta Adelige privilegier halfannan R.dlr, andra utom Adel 1 R.dlr. 3:0 de som promoveras til Doctores Theol. Juris och Medicinæ, hvardera 4 R.dlr, och hvar Philos. Magister 2 R.dlr. 4:0 de som till något Ministerium Ecclesiasticum befordras skola efter Consistorii skåliga ompröfvande gifva en skålig penning til Bibliothequet. — —

CAROLUS.

C. Piper.

Neque hactenus aliis quam his Bibliotheca gaudet redditibus, si addas ex librorum auctionibus vectigal, scænusque ex 37,250 Thal. argent., qui maximam partem sunt parcendo comparati.

t) Protoc. d. 11 Aug. 1703, d. 22 Jan. 1704.

u) Protoc. d. 9 Nov. 1704.

atalogus in Consistorio exhibitus testatur, fuerunt secundum linguas & formas in classes dispersiti, quorum circiter 59 sermone svecano conscripti, 165 latino, 327 germanico, 170 gallico, 59 italico & hispanico, & 142 belgico, danico, & anglico: ceterum varias quidem disciplinas amplexi sunt, longe autem plurimi ad juridicos & (quod ad laudem maxime valet) historicos referendi. Qui in Bibliotheca Meckiana 25 manuscripti codices fuerunt, gratis Academiae dati sunt. Illi ipsi disciplinam juridicam & historicam illustrantes, sed accurato examini haecenus non subjecti in magnam spem futuri, adservantur.

Duobus dehinc annis, Med. Prof. Joh. F. Below, cum ad exercitum Syecicum in Saxonia vocaretur, Bibliothecae nostrae vendidit 12 Vol. in folio, 30 in 4:0, 27 in 8:0, & 16 in 12:0, quibus, diminutione facta, pretium 255 Thalerorum argent. constitutum fuit x). Medica pleraque & physica fuerunt, quae autem ex iis pretiosissima habita sunt, non pluris quam 20 Thal. steterunt. Item An. 1706 J. G. Sparfvensfelt, Regi a Cerimoniis, in sui memoriam 15 codices arabicos largitus est, quorum duo manuscripti, septemque ad cognoscendam theologiam muhamedanam faciunt.

Subsequente Anno ex libris, quos reliquit Professor Riddermark, 22 in folio, 38 in 4:0, 48 in 8:0 & 38 in 12:0 (155 circiter Thaleris mone-

ta

x) Biblioth. Docum. N. 107.

tæ argenteæ æstimati) delecti sunt, quibus Bibliothecæ solveretur debitum, quod iste, cum Rector, Pro-Rector, & Decanus esset, contraxit (y). Horum plurimi aliquid e mathesi tractarunt, ut facile quisque existimabit, cui erit cognitum, eorum professorum professionem mathematicam diu sustinuisse. Anno 1714 ejusdem generis libri eademque via Bibliothecæ accesserunt. Vidua enim Erlandi Lagerlöf z) ad rependendos 220 Thaleros, quos maritus, ex quo tempore Rector fuit, Bibliothecæ debuit, libros obtulit ex collectione Patris, Mathematicos Professoris Martini Nordeman. Accepi quoque sunt 38 in folio, 76 in 4:o, 48 in 8:o, 9 in 12:o & 3 in 16:o, qui pretio 169 Thalerorum argent. taxati sunt. Eorum plerique, præterquam quod ad disciplinam mathematicam pertinuerunt, id cum Riddermarckianis commune habuerunt, quod sæculo XVII in lucem prodierunt. Sed parva hæc augmenta; insignius autem fuit illud incrementum, quod Med. Professore Jac. von Döbeln debetur. Anno 1713 idem Vir impiger a) seminarium quoddam in Studiosorum commodum molitus est; ubi autem hoc consilium minus arripit, neque probatum quæsitæ regia auctoritate fuit, animum mutavit, atque curavit, ut collecta pecunia, seminario destinata, libris Bibliothecæ cõ-

men-

y) Prot. d. 8 Jul. 1707, d. 6 Nov. 1707.

z) Biblioth. Docum. N. III.

a) Cfr. Historiæ Academiæ Lund. Contin. in Conspectu Profess. Auct. Joh. Jac. von Döbeln p. 41.

mendis impenderetur. Quo anno hæc accessio Bibliothecæ fuerit illata, non satis scimus; in indice vero, qui exhibet, qualis gaza nostra litteraria An. 1729 fuerit, peculiarem classem Bibliotheca sic dicta Dóbeliana occupat, 1000 circiter volumina comprehendens. Hæc omnigeni quidem argumenti fuerunt; sed disciplinæ medicæ emtorem præsertim fuisse, haud ambiguum nobis videtur.

Hæc sunt incrementa maxime memorabilia, quæ usque ad An. 1729 Bibliothecæ Lundenfi contigerunt; additos etiam alios permultos libros fuisse vel emtione vel dono, dicere necesse non habemus. Censæ hoc anno fuit Academiæ res libraria; habitumque protocollum b), pariter ac nitide conscriptus index, satis commonstrant, qualis illius rum conditio & habitus fuerit. Erat Bibliotheca in has præcipuas partes (minores enim nonnullas præterimus) distincta, in libros Theologicos, Juridicos, Medicos, Rostianos, Meckianos, Mathematicos & Historicos, Philosophicos, Varios, Nordemannianos, Riddermarkianos, Dóbelianos, Novos, &c., qui ipsi tituli ex supra allatis facile intelliguntur. Volumina circiter 10,000 fuerunt, ex quibus bene multa dupla vel tripla; adeo ut, cum jam prope viginti millia adsint, eorum numerus duplicatus sit.

b) Bibl. Dec. N. 168.

